

nam. Respicit rursus inconsideratos homines, eorumque nimiam & credulitatem, & levitatem, atque imprudentiam; nam Putiphar mentienti uxori cito & leviter credidit, ac innocentem, nulla præmissa inquisitione veritatis, damnavit. Super hoc denique poteris de occultis Dei judiciis, & justitia, atque misericordia, & providentia verba facere, qui, cum sit iudex æquissimus, & misericors, neminem in se sperantem derelinquit, sed potius inopinatis sublevat subsidiis, quemadmodum Joseph, quem per hanc viam exaltare voluit, fecisse legitur.

A. Abne-

A.

Abnegatio sui ipsius.

Abraham exiit omnem amorem erga terram, cognationem & domum suam, cunctaque relinquit ad imperium Dei. *Gen. 12, 1.*

Idem superat amorem naturalem erga unigenitum suum filium, paratus illum propriis manibus immolare, postquam a Deo iussus fuit. *Gen. 22.*

Levitæ sine ullo respectu ad proprium sanguinem occidunt vituli cultores, quia iussu Dei hoc eis mandaverat Moyses. Hinc tam uberem accipiunt a Moyse benedictionem. *Ex. 32, 27. Dent. 33, 8. 9.*

Elifæus omnia sua relinquens sequitur Eliam. *3. Reg. 19, 19.*

Eleazarus non admittit illicita propter vitæ amorem, morique maluit, quam vivere cum peccato. *2. Mach. 6, 18.*

Job voluntati Divinæ omnia posthabuit amorem erga sua bona, suos liberos, suum proprium corpus. *Job. 1.*

Hianapi Exempla.

A

Apo-

Apostoli relinquentes omnia sequuntur Christum, & austeram ab eo præscriptam vitæ rationem amplectuntur. Hinc omnium nomine Petrus ad Christum dicit: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. *Matth. 4, 19. &c. ibid. 19, 27.*

Christus Dominus in Evangelio suo nullam virtutem a suis magis exigit, inculcat, & suo exemplo docet, quam istam. *Matth. 5, 29. † 10, 39. † 16, 24.*

Adolescens cæteroquin perfectus abiit tristis, cum a Christo audivit, necessariam sibi esse abnegationem sui. *Luc. 9, 23. Matth. 19, 16. Marci 10, 17.*

Paulus castigat corpus suum, & in servitutum redigit. *1. Cor. 9, 27.*

Abstinentia & Sobrietas.

Præcepit Dominus Adam dicens: Ex omni ligno paradisi comede, de ligno scientiæ boni & mali ne comedas. In quo abstinentia commendatur, dum non omni cibo voluit hominem uti in paradiso. *Gen. 2.*

Moyfes fuit in monte cum Domino 40. diebus & 40. noctibus, & non manducavit nec bibit. Abstinentia enim bona dispositio est ad percipiendas revelationes divinas, & homo refectus divina consolatione, solet corporales delicias abhorreere. *Exod. 24.*

Filiis Israel præcepit Dominus a multis cibis abstinere. *Levit. 11.*

Vir

Vir sive mulier cum votum fecerit, ut sanctificaretur, & se voluit Domino consecrare, a vino & omni eo quod inebriare potest, abstinere. *Num. 6.*

Uxori Manue liberatorem populi concepturæ, angelus apparens abstinentiam indixit. *Jud. 13.*

Ad commendandam sobrietatem, quæ est in esu piscium, & in abstinentia a carnibus, multum facit, quod Dominus in Evangelio plures multiplicavit pisces, non carnes. Unde ad præceptum Domini concluderunt discipuli multitudinem piscium copiosam. *Luc. 5.*

Præterea panes & pisces bis multiplicasse legitur, nunquam carnes. De quinque panibus & duobus piscibus. Marci sexto. *Luc. 9.* Item de eodem Joann. 6. De septem panibus & paucis pisciculis ab ipso Domino multiplicatis habetur. *Matth. 15. Marci 8.*

Volens Petrus rationabiliter ostendere, quod discipuli Spiritu sancto pleni, non essent ebrii, dicit quod adhuc non erat hora diei tertia. Dans intelligere, quod ante horam tertiam esset inconueniens manducare. *Act. 2.*

Populus Israel erat in castris esuriens, & erat mel per agrum & nullus comedit de eo, quam Jonathas filius Saul. *1. Reg. 14.*

Cum desiderasset David aquam de cisterna Bethlehem, allatam postea noluit bibere, quia nimis auide concupierat illam. *2. Reg. 23.*

A 2

Tenuis

Tenuis victus ſufficiebat Heliz, qui petiit a vidua Sareptana paululum aquæ, & buccellam panis. 3. *Reg.* 17.

Uxor Hieroboam vadens ad Heliam prophetam, tulit decem panes, & vas mellis: non fit ibi mentio de carnis, quia ſupponebat prophetam non veſci talibus cibis. 3. *Reg.* 14.

Notabile eſt, quod, Heliam paverunt corvi carnis bis in die 3. *Reg.* 17. Sed Angelus Domini oſtendit ei panem, & vas aquæ ſemel tantum. 3. *Reg.* 19.

Audiens Achab comminationem ſibi factam a Domino per Heliam prophetam, poſt occiſionem Naboth, operuit cilicio carnem ſuam, jejunavitque, & dormivit in ſacco, & ambulabat demiſſo capite: propter quod Dominus illam, quam comminatus fuerat, temperavit pœnam. 3. *Reg.* 21.

Eſdras prædicavit jejunium, & fecit, quod omnes affligerent animas ſuas, quia petierant a Domino, ut viam rectam & proſperam daret eis. Sequitur, jejunavimus & rogavimus Dominum pro hoc, & evenit nobis proſpere. 1. *Eſd.* 8.

Congregati ſunt filii Moab & filii Ammon, & cum eis de Ammonitis, ut pugnarent contra Joſaphat regem Juda. Quod ille audiens totum ſe contulit ad rogandum Dominum, & prædicavit jejunium in univerſa Juda. Sequitur, quod victoriam obtinuit. 2. *Paral.* 20.

Rogaturus Neemias Artaxerxem regem pro civitate ſancta, ut muri ejus poſſent reparari, dicit

dicit de ſeiſpo; Jejunabam & orabam ante faciem Dei cæli. 2. *Eſd.* 1.

Paulus & Barnabas cum conſtituiſſent in diverſis civitatibus, per ſingulas eccleſias preſbyteros, & oraſſent cum jejunationibus, commendaverunt eos domino, in quem crediderunt. *Act.* 14.

De Tobia juniore, & focero ejus ac cæteris amicis dicitur: Cum timore Domini convivia nuptiarum exercebant. Angelus etiam poſtea dicit utrique Tobiz, bona eſt oratio cum jejunio & eleemoſyna. *Tob.* 9.

Audientes filii Iſrael terribilem potentiam Holofernis, humiliaverunt animas ſuas in jejunio. *Judit.* 4.

De Judith etiam dicitur, quod jejunabat omnibus diebus vite ſuz, præter ſabbatha & feſta & Neomenias domus Iſrael. *Judit.* 8.

Allocutura regem Aſverum, dixit Eſther Mardocheo: Congrega omnes Judæos, quos in Suſis reperies, & orate pro me, non comedatis & non bibatis tribus diebus & tribus noctibus, & ego cum ancillis meis ſimiliter jejunabo. *Eſth.* 4.

Commendatur a Domino abſtinentia Recharitarum, quia noluerunt bibere vinum, ſicut præceperat eis pater eorum. *Jerem.* 35.

Duram dietam impoſuit Dominus Ezechieli prophetæ, dicens: Sume tibi frumentum, & hordeum, & fabam, & lentem, & milium, & viciam &c. *Ezech.* 4.

Propoſuit Daniel in corde ſuo, ne pollueretur de menſa regis. Sequitur: Pueris illis dedit Dominus ſcientiam & diſciplinam &c. *Dan. 1.*

Daniel per tres hebdomadas panem deſiderabilem non comedit, & caro & vinum non introierunt in os ejus, & tunc mirabilem oſtendit ei Dominus viſionem. Gregorius in homilia Pentecoſtes dixit, quod Spiritus ſanctus abſtinentem implevit puerum, & prophetam judicem ſenem fecit, ſicut apparet. *Dan. 10.*

Panem & pulmentum miſit Dominus per prophetam Abacuc Danieli poſito in lacu leonum non carnes, aut alia cibaria delicata. *Dan. 14.*

Eleazarus vir ætate provectus, maluit occidi crudeli morte, quam carnes porcinas contra legem manducare, vel etiam ſimulare ſe comediffe. *2. Mach. 7.*

Contigit ſeptem fratres cum matre eorum compelli a rege, carnes porcinas contra legem manducare: illi vero magis elegerunt crudeliſſima tormenta ſuſtinere. *Ibidem.*

De beato Joanne Baptiſta dicitur, quod ejus eſca erant locuſtæ & mel ſylveſtre. *Matth. 3.*

Multam abſtinentiam in cibo & potu dicebatur facere, quaſi non manducans, nec bibens, ſcilicet Joannes. *Matth. 11.*

Anna prophetiſſa filia Phanuel, inter cætera commendatur, quod non diſcedebat ex templo, jejuniiſ & obſecrationibus ſerviens die ac nocte. *Luc. 2.*

Salva-

Salvator noſter poſt baptiſmum, ſtatim ductus eſt in deſertum, & ibi jejunavit, donec eſuriret. Contra illos, qui jejunant cum foeditate conſcientiæ, vel qui nolunt tempore jejunii eſuriam ſuſtinere. *Matth. 4. Luc. 4.*

Filii Iſrael de duodecim tribubus primo & ſecundo a filiis Benjamin debellati, poſtea ſteverunt coram Domino, & jejunaverunt die illo, & ſic prævaluerunt in illos. *Jud. 20.*

Philithæi tempore Helie debellaverunt filios Iſrael, una vice, & altera, & arca Domini fuit capta. Tertio poſtea congregati ſunt Philithæi ſub Samuele. Sed filii Iſrael jejunaverunt die illa atque dixerunt: Peccavimus Domine &c. Sequitur, quod caſi ſunt a filiis Iſrael. *1. Reg. 4.*

Poſt reſurrectionem etiam ſeptem diſcipulis piſcantibus & non prendentibus, manifeſtavit ſe Salvator dicens: Mittite in dexteram navigii rete, & inveniatis. Sequitur, quod extraxerunt rete plenum magnis piſcibus, & de piſcibus illis dedit Dominus diſcipulis ſuis. Populo autem Judaico tanquam carnali & de carne curanti, dedit Deus carnes ad veſcendum, licet in malum ipſius. *Joan. 21.*

Multum valet abſtinentia, ad hoc quod homo poſſit vigilare facilis, & orare. Nam poſt cenam increpavit Dominus diſcipulos ſuos, dicens: Non poteſtis una hora vigilare mecum? *Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22.*

Salvator noſter, cujus actio eſt noſtra inſtructio, nunquam legitur carnes comediffe,

nifi de agno Paſchali. De piſce vero, ſibi alato ad manducandum, comedit. *Luc. 124. Joan. 21.*

Mittens Dominus diſcipulos ad prædicandum dixit: In quamcunque domum intraveritis &c. edentes & bibentes, quæ apud illos ſunt. Hoc eſt, ut eſſent contenti cibariis, quæ haberent, non curioſe alia quærerent. *Luc. 10.*

Cum eſuriret Petrus in domo Simonis coſtariarii, cecidit ſuper eum mentis exceſſus, & vidit cælum apertum &c. In qua etiam viſione oblata ſunt ſibi animalia, ſecundum legem vetita. Qui comedere renuit, quamvis ut dictum eſt, eſuriret. *Act. 10.*

Erant in eccleſia, quæ erat Antiochiæ, prophætæ & doctores &c. Miniſtrantibus autem illis Domino, & jejnantibus illis, dixit illis Spiritus ſanctus: Segregate mihi Paulum &c. *Act. 13.*

Convenerunt filii Iſrael in jejuniis, & in ſaccis & humo ſuper eos &c. Et ſteterunt, & confeſebantur peccata ſua, & legerunt in volumine legis. 2. *Eſd. 9.*

Cum eſſet factum prandium bonum in domo Tobie, & auდიſſet unum de filiis Iſrael jugulatum jacere in platea, ſtatim exiliens de accubitu ſuo, relinquens prandium, jejunos venit ad corpus. *Tob. 2.*

De ſeipſo loquens Daniel ait: Poſui faciem meam ad Dominum Deum, rogans & deprecans in jejuniis, ſacco, & cinere. Et tunc per-

percepit ſpecialem revelationem de incarnatione, de paſſione, & occiſione Chriſti &c. *Dan. 9.*

Baruch legit verba libri ſui ad aures Jechoniæ filii Joachim regis Juda, & ad aures populi univerſi, qui audientes plorabant & jejunabant, & orabant in conſpectu Domini. *Baruch. 1.*

Acceptatio Perſonarum.

Deus a Judice exigit, ne conſideret perſonam pauperis, nec honoret vultum potentis. *Lev. 19. 15. Deut. 1. 16. 17.*

Samuel, cum ingreſſus eſſet domum Iſai, ut aliquem ex ejus filiis in regem Iſrael inungeret, jubetur a Deo non reſpicere vultum aliqujus, nec altitudinem ſtaturæ. 1. *Reg. 16. 7.*

Jofaphat Rex Juda, cum Judices per cunctas civitates conſtitueret, præcipit illis, ne perſonam reſpicerent, ponens eis ante oculos exemplum Dei. 2. *Par. 19. 7.*

Inter alia, quæ Iſaias de Chriſto Domino prædicit, etiam hoc eſt: Non ſecundum viſionem oculorum judicabit, neque ſecundum auditum aurium arguet &c. *Iſai. 11. 3.*

Sacerdotes facti ſunt contemptibiles, & humiles omnibus populis, quia acceperunt faciem in lege, hoc eſt, perſonam, prout etiam ſeptuaginta vertunt. *Malach. 2. 9.*

Phariſæi, ut Chriſtum in ſermone caperent, laudant ejus veritatem ac juſtitiam, putantque ſe non poſſe evidentius teſtimonium ejus juſtitie

afferre, quam si illi dicerent: non est tibi cura de aliquo; non enim respiciet personam hominum. *Matth. 22, 16.*

Cum Cornelius Ethnicus & miles mirabiliter ad fidem fuisset vocatus, exclamat Petrus: in veritate comperi, quia non est personarum acceptor Deus, sed in omni gente, qui timet eum, & operatur iustitiam, acceptus est illi. *Act. 10, 34.*

Paulus hortatur Dominos, ut sint mites & humani erga suos servos, redditque rationem, quia illorum & vester Dominus est in celo, & personarum acceptio non est apud eum. *Eph. 6, 9.*

Deus iudicat sine acceptione personarum secundum uniuscujusque opus. *1. Pet. 1, 17.*

Jacobus Apostolus hortatur fideles, ut nullum faciant discrimen inter divitem & pauperem, arguitque illos peccati, qui personam accipiunt. *Jac. 2, v. 1. & seq.*

Accusatio Falsa.

Joseph a Putiphari uxore falsis criminationibus delatus in carcerem conjicitur. *Gen. 39, 17. &c.*

Amen calumniis Judæorum populo exitium parare meditatur, quod tamen in ejus caput redundat. Nam in crucem quam Mardocheo paraverat, cum liberis suis sublatas est. Ejus dignitas Mardocheo, bona Reginæ Esther sunt collata. *Esh. 3. &c.*

Pri-

Principes & Satrapæ apud Darium falsis accusationibus efficiunt, ut, Daniel in lacum leonum conjiciatur, ubi tamen mirabiliter conservatur, ejus accusatoribus leonibus in prædam cedentibus. *Dan. 6.*

Innocens Susanna falso accusatur a senioribus, illa tamen liberatur, hi lapidibus obruntur. *Dan. 13.*

Christus Dominus, quam multis falsis accusationibus ad Iudices delatus. *Luc. 23, 2. 10.*

Paulus a Principe sacerdotum & senioribus coram Præfide accusatur, quod sit homo pestifer, auctor seditionis, & templum violare conatus. *Act. 24, v. 1.*

Acedia & Negligentia.

Audiens Jacob quod alimenta venderentur in Ægypto, dixit filiis suis: Quare negligitis? Descendite & emite nobis necessaria. *Gen. 42.*

Panem Angelorum habebant filii Israel in deserto, & tamen excœcati desiderabant cibos Ægypti. *Num. 11.*

Acedia vel tædium homini est causa impatienciæ & carnalis desiderii, & causa multiplicis mendacii, sicut patet Numeri 11. Recordamur piscium &c. *Eodem.*

Profecti sunt filii Israel de monte Hor & tædere cepit populum itineris & laboris, locutusque contra Dominum & Moysen ait: Anima nostra nauscat super cibo isto levissimo, Quamobrem misit Dominus in populum ignitos serpentes. *Num. 21.*

Ne-

Negligenter custodiebat Abner dominum suum Saul. Nam quando David venit ad castra ejus, neminem reperit vigilantem. 1. *Reg.* 26.

Dormiens fuit percussus Isboseth filius Saul, & occisus. 2. *Reg.* 4.

Tempore quo solent reges ad bella procedere, remansit David in domo: ubi grave adulterium & gravissimum homicidium hac occasione commisit. 2. *Reg.* 11.

Placuit Joas regi Juda, ut instauraret domum Domini, & praecepit Levitis, ut circa hoc essent solliciti. Porro Levitæ egerunt negligentius, qua de causa rex arguit Jojada sacerdotem. 2. *Paral.* 24.

Cum dormirent homines, venit inimicus, & superfeminavit zizania in medio tritici. *Matth.* 13.

Arguuntur otiosi, & remunerantur operarii. *Matth.* 20.

Facta tempestate in mari Jonas descendit ad interiora navis, & dormiebat sopore gravi, & accessit ad eum gubernator, & dixit ei: Quid tu sopore deprimeris? surge, invoca Deum tuum. *Jonæ* 1.

Dure reprehendit Dominus servum malum & pigrum, qui multiplicare neglexit commissum sibi talentum. *Matth.* 25.

Virgines dormitantes, quarum lampades non fuerunt prius ornatae, fuerunt postea a nuptiis exclusae. *Ibidem.*

Valde

Valde videntur fuisse acediosi discipuli hora illa, postquam rogati a Domino vigilare, continuo dormiebant. *Matth.* 26. *Marc.* 14.

Adulatio.

Chore & complices ejus, cum stetit ad versus Moysen & Aaron dixerunt: Sufficiat vobis, quia omnis multitudo sanctorum est, in ipsis est Dominus. In quo apparet, quod captabant benevolentiam populi. *Num.* 16.

Adolescens narians David mortem Saul & filiorum ejus, occisus fuit de mandato ipsius. Putabat autem se prospera nunciare. 2. *Reg.* 1.

Duo latrones, qui filium Saul Isboseth occiderunt, & caput ejus David attulerunt, placere crediderunt, sed David bene ostendit, quod sibi displicuit. 2. *Reg.* 4.

Dicebat Absalon homini negotium habenti coram rege David. Videntur mihi sermones tui boni & justi, sed non est, qui te audiat, constitutus a rege. 2. *Reg.* 15.

Mali propheta dicebat Achab regi Israel de bello futuro prospera, secundum quod eum velle sciebant. 3. *Reg.* 22.

Post obitum Jojadæ sacerdotis, principes Juda adoraverunt regem. Qui delinitus obsequiis eorum acquievit eis, & dereliquerunt templum Domini, servieruntque lucis & sculptilibus. 2. *Paral.* 24.

Edificantibus templum filiis Judæ, post reditum de captivitate, hostes eorum scripserunt

runt regi. Nos memores falis, quod in palatio comedimus, & quia læsiones regis videre nefas ducimus. 1. *Esd.* 24.

Nabuchodonosor dixit majoribus natu, & ducibus bellatorum suorum, cogitationem suam esse, ut omnem terram suo subjugaret imperio, quod cum placuisset omnibus &c. *Judith.* 2.

Rex Asverus iratus contra Vasthi reginam, interrogavit sapientes consiliarios suos, cui sententia Vasthi subjaceret? Qui non temperaverunt regis furorē, nec excusaverunt absentem, sed unus respondit, cum indignatione dicens: regis justa est indignatio. *Esth.* 1.

Amici Aman & uxor ejus, non avertentes pessimum animum, quem habebat erga Mardocheum, nec increpaverunt eum, sed dixerunt: Jube excessam parari trabem. *Esth.* 5.

Principes & Satrapæ Darii regis Persarum, cupientes, quod rex iniquum statueret decretum, proposuerunt aliquid, quod videbatur pertinere ad honorem ipsius. *Dan.* 6.

Alcimus proditor impius, qui volebat fieri sacerdos, dixit regi Demetrio: Perdidit Judas & fratres ejus amicos tuos. Sequitur postea; Quod Alcimum hunc constituit rex in sacerdotio, & mandavit ei facere ultionem in filios Israel. 1. *Mach.* 7.

Recedentibus discipulis Joannis, cepit Dominus ipsam mirabiliter commendare, contra illos, qui palam laudant, & occulte detrahunt. *Matth.* 11.

Pha-

Pharisæi volentes capere Christum in sermone, ceperunt magnas laudes ei dicere; Magister, scimus quia verax es &c. *Matth.* 22.

Videns Herodes Agrippa rex magnus, quia placeret Judæis in hoc, quod quosdam de ecclesia ceperat, & Jacobum fratrem Joannis occiderat, apposuit apprehendere & Petrum. *Act.* 12.

Herodi nequissimo regi, qui occiderat Jacobum, & incarcerabat Petrum, populus acclamabat, voces Dei & non hominis. *Ibidem.*

Orator Tertullus, contra Paulum a principe sacerdotum adductus, in principio orationis adulatus est Felici præfidi. *Act.* 24.

Affectio carnalis.

Moyes distribuit Levitis a 2. boves, & sex plaustra, quos obtulerant principes filiorum Israel, sed nullum dedit filiis Caat, licet essent ei magis propinqui. *Num.* 7.

Non legitur Moyes alicui de filiis suis magnum dedisse officium, licet ipse a populo in tanta reverentia haberetur.

Moriturus Moyes sollicitè rogavit Dominum, ut populo de duce idoneo provideret. Nullum tamen de generatione sua nominare voluit. *Num.* 27.

Distribuens Josue terram filiis Israel, ita parvam portionem dedit illis de tribu sua, ut de hoc specialem querelam fecerint. Sed nota responsionem, quam fecit eis. *Josue* 17.

Audi-

Audiens Heli mortem filiorum suorum in prælio, non visus est multum curare, sed cum nuncius ille dixisset, arcam Dei esse captam, cecidit de sella, & mortuus est. 1. Reg. 4.

Quia David nimis flebat occisum filium suum Absalom imposuit ei Joab, quod non ita doluisset, si totum amisisset exercitum. 2. Reg. 19.

Supra modum mater mirabilis & bonorum memoria digna, quæ pereuntes septem filios sub unius diei tempore conspiciens, bono animo ferebat. 2. Mach. 7.

Euntibus ad prælium Judæis contra Nicænam, pro uxoribus & filiis, itemque fratribus & cognatis minor sollicitudo, maximus autem & primus pro sanctitate timor erat templi. 2. Mach. 16.

Loquente Jesu ad turbas, dixit ei quidam: Ecce mater tua & fratres tui foris stant querentes te: qui respondit: Quæ est mater mea, & qui sunt fratres mei? quicumque fecerit voluntatem Patris mei &c. Matth. 12.

Petenti materie Christi secundum carnem, ut duo filii sui sederent juxta eum in regno suo, respondit ipse Dominus ita dure, acsi fuisset aliena omino, & ita bonum forum de regno suo paratus est facere tibi, sicut illis. Matth. 20.

Quamvis beatus Joannes, & duo Jacobi essent maximæ sanctitatis, nulli tamen eorum commisit generalem Ecclesiæ curam, sed Petrum, qui non sibi carne attinebat, constituit caput, principem & pastorem. Joan. 21.

Salva-

Salvator noster approbans Petri professionem, quam fecit de ipso, cum dixit; Tu es Christus filius Dei vivi, consequenter subjunxit: Caro & sanguis non revelavit tibi. Per hoc innuens, quod caro pravas revelationes facere consuevit. Matth. 16.

Apostolus Paulus commendans suum Evangelium dicit: Complacuit ei, qui me segregavit ex utero matris meæ, & vocavit per gratiam suam &c. Continuo non acquievi carni & sanguini, Galat. 1.

Aedificavit Noe altare Domino, & tollens de cunctis pecoribus mundis, & volueribus, obtulit holocaustum: odoratusque est Dominus odorem suavitatis. Gen. 8, 20.

Apparuit Dominus Abraham in terra Chanaan, & dixit ei: Semini tuo dabo terram hanc. Qui edificavit ibi altare Domino, qui apparuit ei. Gen. 12, 7.

Apparuit Dominus in Bersabee Isaac, dicens: noli timere, quia ego tecum sum: Itaque edificavit altare Domino, & invocato nomine Domini erexit tabernaculum. Gen. 26, 24.

Locutus est Deus ad Jacob: Surge & ascende Berhel, & habita ibi, facque altare Deo &c. Edificavitque ibi altare, & appellavit nomen loci illius Domus Dei. Gen. 35, 1, 7.

Moyſes ædificavit altare ad radices montis, in quem juſſus eſt a Deo aſcendere, obtulitque ſuper illud holocauſta. *Exod. 24. 4.*

Joſue, ut ſe gratum Domino ſiſteret pro obtentis victoris, ædificavit altare Domino de lapidibus impositis, quos ferrum non tetigit. *Jof. 8. 30.*

Gedeon in loco, in quo ei apparuit Angelus, & carnes panesque azyimi ab igne ex petra proſiliante conſumpti ſunt, ædificavit altare Domino, vocavitque illud Domini pax. *Judic. 6. 24.*

Saul, ut placaret Dominum peccanti populo, ædificavit altare. *1. Reg. 14. 35.*

David, ut ſtagellum peſtilentiæ a populo ſuo averteret, ædificavit altare, & obtulit holocauſta: & propitiatus eſt Dominus terræ, & cohibita eſt plaga ab Iſrael. *2. Reg. 24. 25.*

Salomon in ſuo templo fecit altare æneum, viginti cubitorum longitudinis, & viginti cubitorum latitudinis, & decem cubitorum altitudinis. Fecit quoque altare aureum. *2. Paral. 4. 1. 6. 10.*

Judas Machabæus altare a gentibus profanatum deſtruit, & novum ædificat. *1. Mach. 4. 44.*

Ambitio.

Locuta eſt Maria & Aaron contra Moyſen, & dixerunt: Nōne & nobis ſimiliter locutus eſt Dominus? Sed hæc verba videbantur ambire ducatum populi ſui. *Num. 12.*

Chore

Chore & complices ſui anhelantes ad regnum populi, condemnaverunt Moyſen, & Aaron accuſaverunt, dicentes: Sufficiat nobis, quod omnis multitudo ſanctorum eſt, & in iſtis eſt Dominus. Cur elevamini ſuper populum Domini? *Num. 16.*

Abimelech filius Gedeonis callide procuravit ſe eligi per amicos ex parte matris ſuæ: ſed poſtea peſſime ſucceſſit utriſque. *Judic. 9.*

Parabola illa, quam propoſuit Joatham, quod oliva, vitis, & ficus noluerunt ſibi regnum accipere & principatum, rhamnus vero arbor modica & vilis regimen uſurpare præſumpſit, poteſt ambitioſis aptari. *Eodem.*

Dicebat Gad filius Obed: Utinam daret aliquis populum iſtum ſub manu mea, ut auferrem de medio Abimelech. *Eodem.*

Abſalon, hominibus ad judicium regis venientibus, David blandiendo, detrahendo ſimul & ambiendo dicebat: Videtur mihi ſermones tui boni & juſti, ſed non eſt qui te audiat, conſtitutus a rege. Quis me conſtituat judicem ſuper terram? Sed nota, quid ei poſtea acciderit, *Cap. 17. 18. ejuſdem.*

Adonias filius Hagith elevabatur, dicens: Ego regnabo. *3. Reg. 1.*

Dixit Ahias Sylonites propheta ad Hieroboam. Regna ſuper omnia, que deſiderat anima tua. Sed poſtea adeptus regnum ſuper 10. tribus, peſſime ſe habuit. *3. Reg. 11.*

B 2

Zam.

Zambri videns Hela dominum suum Israel temulentum, occidit eum, & regnabat post eum septem diebus tantum. 3. Reg. 16.

Athalia mater Ochozix regis, videns mortuum esse filium suum, in tantam exarsit libidinem dominandi, quod interfecit omne semen regium, excepto Joas, qui fuit a sorore Ochozix furtive sublatas. 4. Reg. 11.

Sellum filius Jabes conjuravit contra Zachariam regem Israel dominum suum, & interfecit eum, & regnavit pro eo uno mense. 4. Reg. 15.

Nabuchodonosor rex Assyriorum vocavit duces bellatores suos, dixitque, cogitationem suam in eo esse, ut omnem terram suo subjugaret imperio. Judith. 2.

Ambitiosi & superbi plus affliguntur de paucis, qui eos præcedunt, vel eis non obediunt, quam latentur de multis, qui eos sequuntur vel obsequuntur eis. Unde superbus Aman, qui erat secundus a rege, & filios & divitias multas habebat, nil se habere putabat, quamdiu videbat Mardocheum ante fores regias &c. Esther. 5.

Audivit Seron, quod eo gregavit Judas ecclesiam fidelium, & ait: Faciam mihi nomen, & glorificabor in regno, & debellabo Judam: ipse cito fuit debellatus a Juda. 1. Mach. 3.

Alcimus, qui volebat summus sacerdos fieri, & quidam alii iniqui de populo Judæorum, venerunt ad regem Demetrium dicentes ei: Perdidit Judas & fratres ejus amicos tuos, & nos disperdidit de terra nostra. 1. Mach. 7.

Pto-

Ptolomæus rex Ægypti voluit dolo opprimere regnum Alexandri, & tandem obtinuit, Alexandro devicto & in Arabiam fugato, & abstulit Zabdiel Arabs caput Alexandri, & misit Ptolomæo, qui parum gavifus est, quia mortuus est die tertia. 1. Mach. 11.

Ptolomæus filius Abobi habebat argentum & aurum multum. Exaltatum cor ejus est, & volebat obtinere regionem, qua occasione proditiose occidit Simonem summum sacerdotem, & duos filios ejus. 1. Mach. 15.

Ambiebat Jason super omnes summum sacerdotium, propter hoc adiit regem Antiochum nobilem promittens ei 360. argenti talenta, & multa alia. Quod cum rex annuisset, modico tempore sacerdotii honore functus est, quia Menelaus, quem misit ad Antiochum, retorsit in se summum sacerdotium, qui etiam cito fuit amorus, & Lyfimachus frater ejus loco illius substitutus. 2. Mach. 4.

Cum vidisset Simon, quia per impositionem manuum Apostolorum daretur Spiritus sanctus, obrulit eis pecuniam, dicens: Date mihi hanc potestatem, ut cuiusque imposero manus, accipiat spiritum sanctum. Petrus autem dixit ei: Pecunia tua tecum sit in perditionem. Act. 8.

Amicitia.

Vocatis multis amicorum turbis ad convivium, Laban fecit nuptias, & dedit filiam suam Rachel nepoti suo Jacob. Gen. 29.

B 3

L 0

Loquebatur Dominus ad Moysen facie ad faciem, sicut solet homo ad amicum suum. *Exod. 33.*

Ruth adhæsit focui suæ Noemi, & dicit ei: Quocunque perrexeris, pergam: & ubi morata fueris, & ego pariter morabor. *Ruth 1.*

Anima Jonathæ colligata est animæ David, & dilexit eum Jonathas, quasi animam suam. Nam expoliavit se Jonathas tunica, qua erat indutus, & dedit eam David. *1. Reg. 18.*

Signum fuit fidelis amicitia, licet indiscretæ, quod armiger Saul, videns dominum suum mortuum, mortuus est cum eo. *1. Reg. 31.*

Misit Abner ad David dicens: Fac mecum amicitias, & erit manus mea tecum & reducam ad te universoni Israel. *2. Reg. 3.*

Chusai Arachites amicus David, venit ad Absalon & dissipavit consilium Achitophel. *2. Reg. 8.*

Propheta Jehu dixit Juda, qui intererat fedus, & venerat ad prælium cum Achab rege Israel: Impio præbes auxilium, & his qui oderunt Dominum amicitia jungeris. Et ideo iram Domini merebaris. *2. Paral. 19.*

Aman superbus convocavit ad se amicos, & exposuit illis magnitudinem divitiarum suarum & filiorum turbam, & quanta eum gloria super omnes principes rex elevasset. *Esth. 5.*

Audientes tres amici Job omne malum, quod accidisset ei, venerunt singuli de loco suo, ut visitarent eum & consolarentur. De his ta-

men

men dixit postea: Subvertere nitimini amicum vestrum. *Job. 2, 6.*

Alcimus proditor & impius, concitavit regem Demetrium adversus Judam Machabæum, pro quo dixit ei: Perdidit Judas & fratres ejus, amicos tuos. *1. Mach. 7.*

Rex Alexander misit epistolam Jonathæ, nunciavitque ei dicens: Audivimus de te quod sis vir potens viribus, & aptus, ut sis amicus noster. *1. Mach. 10.*

Acceptit Jonathas aurum & argentum, & alia xenia multa, & dedit Demetrio, & invenit gratiam in conspectu ejus, & fecit eum principem amicorum. *1. Mach. 11.*

Vidit Jonathas, quia tempus cum juvat, misit viros Romam statuere & renovare cum Romanis amicitiam. *1. Mach. 12.*

Postquam Alexander percussit Demetrium, misit ad Ptolomæum regem Ægypti legatos, ut statueret amicitiam ad invicem, & daret ei filiam suam in uxorem. *1. Mach. 10.*

Propter veterem amicitiam, quam habebant ad Eleazarum, quidam astantes attulerunt carnes, quibus vesci licite poterat, ut simularet se de sacrificii carnibus manducasse, & sic evadere posset mortem. *2. Mach. 6.*

Lyfias intelligens invictos Judæos, Dei omnipotentis auxilium, misit ad eos, promisitque se regem compulsurum, amicum fieri. *2. Mach. 11.*

Laudavit Dominus villicum iniquitatis, quia prudenter fecisset, acquirendo amicos de bonis

B 4

Do-

Domini: Concludens per hoc, quod facere debemus amicos, qui possint recipere nos, quando nos in morte desicere oportebit. *Luc. 16.*

Ponit Dominus exemplum de illo, qui media nocte vadit ad amicum, ut petat aliquid ab eo. *Luc. 11.*

In passione Domini, Herodes & Pilatus facti sunt amici. *Luc. 23.*

Commota civitate Epheso & confusa, quidam de Asia principibus, qui erant amici Pauli, miserunt ad eum rogantes, ne se daret in theatrum. *Act. 19.*

Amor proprius.

Peccatum Angelorum a nullo alio traxit originem, quam ab amore propriæ excellentiæ. *Ezech. 28. 17.*

Primi parentes ob nullam aliam rationem transgressi sunt mandatum Dei, quam quia ex amore proprio affectabant similitudinem cum Deo, & scientiam boni & mali. *Gen. 3. 5.*

Isaac amabat Esau, non quod esset primogenitus, vel aliis bonis qualitibus instructus, sed quod de venationibus ejus vesceretur. *Gen. 25. 28.*

Saul dolet, se peccasse, non ob amorem Dei, sed ob amorem proprium, quod nempe perdidit honorem suum apud populum. Hinc rogat Samuelem: sed nunc honora me coram senioribus populi mei, & coram Israel. *1. Reg. 15. 30.*

Abs-

Absalon subditis sui patris omnem exhibet humanitatem, ut eorum corda lucraretur, & viam sibi sterneret ad solium Israel. *2. Reg. 15. 2. &c.*

Ob amorem proprium petunt cognati a Christo, ut miracula faciat, & se manifestet coram populo. *Joan. 7. 4.*

Petrus, cum in monte Thabor vidisset gloriam sui Divini Magistris, exclamavit: bonum est nos hic esse. *Matth. 17. 4.*

Omne odium Phariseorum erga Christum provenit ex amore proprio, nempe ex amore propriæ æstimationis, & timore, ne hanc perderent apud populum, si Christus plus honoris & æstimationis per sua miracula apud populum acquireret.

Loth ita amabat domum, & Sodomam patriam suam, ut ab angelis, apprehensa ejus manu, quasi per vim, inde debuerit abstrahi. *Gen. 19. 1.*

Heli ita erat alienus ab amore proprio, ut non doleret acceptam cladem, fugam militum, interitum suorum liberorum & domus, sed unice captam arcam. *1. Reg. 4. 13.*

Samuel, dum erat iudex, reposito omni amore proprio, ipse circueibat cum magna sua molestia omnes urbes, ut singulos ubique audiret, eisque jus diceret, & a nemine ullum munus accepit. *1. Reg. 7. 16.*

Jonas amorem propriæ vitæ ita exiit, ut pro salute suorum comitum mortem elegerit. *Jon. 1. 12.*

Paulus ita fuit expertus amoris proprii, ut de se scribat Corinthiis: paratus sum venire ad vos, & non ero gravis vobis. Non enim quero, quæ vestra sunt, sed vos. 2. *Cor.* 12, 14.

Angeli boni.

Angeli apparuerunt Abraham: & erga eum sese familiariter habuerunt. *Gen.* 18.

Apud Loth hospitati fuerunt angeli, & quasi piam ei violentiam facientes, ipsum de periculo extraxerunt. *Gen.* 19.

Angelus Domini vocavit Abraham, & prohibuit, ne filium immolaret, & magna ei propter obedientiam promissit. *Gen.* 22.

Fugiens Jacob Esau fratrem suum, vidit angelos ascendentes, & descendentes per scalam. *Gen.* 28.

Redeunti Jacob a servitio Laban ad Isaac patrem suum angeli ei, scilicet ad protegendum, obviaverunt. *Gen.* 32.

Angelus Domini, qui præcedebat castra Israel, quando recedebat populus de Ægypto, stetit inter castra Ægyptiorum, & castra Israel. Unde in Exodo. Ecce ego mitto angelum meum, qui præcedat te, & custodiat in via, & introducat ad locum, quem præparavi. *Exod.* 10.

Stetit angelus Domini in via contra Balaam, qui sedebat super asinam. *Num.* 22.

Angelus Domini increpavit filios Israel, qui iuraverant amicitiam cum habitatoribus terræ
Cha-

Chanaan, memorans beneficia eis a Deo collata. *Judic.* 2.

Apparens Gedeoni angelus Domini confortavit eum, & animavit eum ad liberationem populi. *Judic.* 6.

Uxori Manue sterili apparuit angelus, conceptionem filii prædicans, & abstinentiam indicans. *Judic.* 13.

Numerato populo ad mandatum David, misit Dominus pestilentiam in Israel. Cumque extendisset manum suam angelus Domini super Hierusalem, ut disperderet eam, videns David angelum cadentem populum, ait: Ego sum qui peccavi. 2. *Reg.* 24.

Fugientem Heliam Jezabel tyrannifantem reginam angelus Domini confortavit, & sobrio cibo eum refecit. 3. *Reg.* 19.

Et angelus revelavit eidem, quid respondere deberet nunciis Ochozia. 4. *Reg.* 1.

Plures angeli boni erant cum Elifæo, ad eum defendendum, quam cum adversariis essent mali homines ad nocendum. 4. *Reg.* 16.

Venit angelus Domini, & percussit una nocte centum octoginta quinque millia hominum, de exercitu regis Assyriorum. 4. *Reg.* 19.

Raphael angelus qui fuit dux Tobia, ipsum a devoratione piscis eripuit, uxorem ejus a demonio liberavit, patri ceco visum restituit, & per eum tam parentes, quam socii fuerunt multiplici consolatione repleti. *Tob.* 5.

Vivit Dominus, ait Judith: Quoniam custodivit me angelus ejus, & hinc euntem, & ibi

ibi commorantem, & inde huc revertentem.
Judic. 13.

Volavit ad Esaiam unus de Seraphin, & mundavit eum calculo, quem forcipe tulerat de altari. *Esa. 6.*

Angelus Domini descendit cum Azaria, & sociis ejus in fornacem ignis. *Dan. 3.*

Daniel in lacu leonum existens, dixit Dario regi ad ipsum venienti, Deus meus misit angelum suum, qui conclusit ora leonum. *Dan. 6.*

Postmodum angelus Domini Habacuc prophetam de Judæa, in Chaldaeam transtulit, ut ferret prandium Danieli. *Dan. 14.*

Revelata sunt Danieli multa & magna mysteria, per ministerium angelorum. *Dan. 9, 10, & 11.*

Machabæus, & qui cum eo erant, rogabant Dominum, ut bonum angelum mitteret ad salutem Israel. Sequitur: Apparuit præcedens eos angelus in veste candida. *2. Mach. 11.*

Ad annunciandam conceptionem Joannis Baptistæ, apparuit Angelus Domini Gabriel Zachariæ. *Luc. 1.*

Ad annunciandam conceptionem Salvatoris, missus est idem angelus a Deo in civitatem David. *Eodem.*

Rursus etiam nato Domino, angelus Domini stetit juxta pastores, & facta est cum angelo multitudo militiæ cælestis exercitus laudantium &c. *Luc. 1.*

Angelus Domini legitur etiam apparuisse Joseph, & ei locutus esse. Primo ante nativita-

tatem Domini. *Matth. 1.* Noli timere accipere Mariam conjugem tuam. Secundo: Post adorationem Magorum: Surge & accipe puerum tuum, & fuge in Ægyptum. Tertio: Post mortem Herodis: Accipe puerum & matrem ejus, & vade in terram Israel. *Matth. 1, 2.*

Post recessum tentatoris, legitur: Ecce angeli accesserunt, & ministrabant ei. *Matth. 4.*

Post cenam, in oratione facta in orto, apparuit illi angelus de cælo confortans eum. *Luc. 22.*

In ejus resurrectione, angelus Domini descendit de cælo. *Joan. 20. Matth. 28. Marc. 16. Luc. 24.*

In ejus ascensione: Ecce duo viri asiterunt. *Act. 1.*

Principes sacerdotum, & omnes qui cum illis erant, injecerunt manus in apostolos, & posuerunt eos in custodia publica. Angelus autem Domini per noctem aperiens januam carceris, eduxit eos, & dixit: Ite, & loquimini in templo plebi. *Act. 5.*

Angelus Domini dixit ad Philippum: Surge & vade meridiem versus &c. *Act. 8.*

Cornelius vidit manifeste angelum hora diei nona, introeuntem ad se, & dicentem sibi Corneli &c. *Act. 10.*

Et dormiente Petro in Herodis carcere. *Act. 12.*

Herodes rex vestitus veste regali sedebat pro tribunali, populus ei acclamabat, voces Dei, non hominis. Confestim autem percussit eum ange-

angelus Domini, & consumptus a vermibus exspiravit. *Eodem.*

Assitit angelus Paulo in navi, suadens eum bono animo esse, dicens: Ne timeas Paule &c. *Act. 27.*

Significavit Deus quæ oportet fieri cito. Post hoc loquens servo suo Joanni, qui testificatus est sermonem Dei &c. Et totus liber ille plenus est angelicis revelationibus. *Apoc. 1.*

Apparitiones.

Ante peccatum, locutus est Dominus ad Adam post peccatum, ad Adam & Evam, & ad serpentem. Cain etiam monuit ante fratricidium, & post dure arguit eum. *Gen. 2, 3, & 4.*

Noe præcepit Dominus, ut faceret arcam, deinde ut ingrederetur in eam. Et post exsiccationem terræ, præcepit ut egrederentur de arca. Deinde benedixit Dominus Noe & filiis ejus, & dixit ad eos: Crescite & multiplicamini. *Gen. 9.*

Dixit Dominus ab Abraham: Egredere de terra tua, & cognatione tua. *Eodem cap.* Apparuit Dominus Abraham, & dixit ei: Semini tuo dabo terram hanc. *Gen. 12.*

Et postquam divisus est Loth ab eo, postea proximo cap. Factus est sermo Domini ad Abraham per visionem. Deinde apparuit ei Dominus, & dedit ei præceptum circumcisionis. *Gen. 14. & 15.*

Apparuerunt ei tres viri &c. Tunc audivit certum tempus filii nascituri. *Gen. 18.*

Venerant duo angeli, sedente Loth in foribus civitatis, qui cum vidisset eos, surrexit, & ivit obviam eis, & adoravit eos. *Gen. 19.*

Venit Dominus ad Abimelech per somnium & ait illi: En morieris propter mulierem quam tulisti, habet enim virum. *Gen. 20.*

Cum dure accepisset Abraham verba Saræ, conquerentis de ancilla & filio ejus, dixit ei Dominus: Non tibi videatur asperum super puerum. *Gen. 21.*

Apparuit angelus in deserto Agar ancillæ & filio. *Ibidem.*

Tentavit Deus Abraham, & dixit ad eum: Tolle filium tuum &c. Et postquam extendisset gladium, ecce angelus Domini &c. *Gen. 22.*

Apparuit Dominus Isaac in Bersabeæ, dicens: Ego sum Deus Abraham patris tui &c. *Gen. 26.*

Apparuit Jacob multoties eunti ad Laban, *Gen. 28.* & redeunti. *Cap. 31.* ubi etiam dixit Laban in somnis: Cave ne quicquam asper loquaris contra Jacob. Et post locutus est Dominus pluries ad Jacob. *Gen. 28. & 31.*

Quoties apparuerit Moyfi, & locutus ei fuerit, nimis longum esset dicere, videatur Exodus cap. 3. & sequentibus. *Exod. per totum.*

Legitur quoque dominus fuisse locutus Balsam dormienti, & eidem sedenti super afinam, quæ vidit angelum, quem Balsam non vidit. *Num. 22.*

Pluries etiam locutus est Dominus ad Josue, sicut apparet Josue, Cap. 1. 4. 5. 7. & 13. Josue 1.

Post mortem Josue, consuluerunt filii Israel Dominum dicentes: Quis ascendet ante nos? Dixitque Dominus, Judas ascendet. *Judic. 1.*

Ascendit angelus Domini ad locum stentium & ait: Eduxi vos de Ægypto. *Judic. 2.*

Venit angelus Domini & apparuit Gedeoni, & ait: Dominus tecum. *Judic. 6.*

Apparuit angelus Domini uxori Manue, & alia vice apparuit Manue periter & uxori ejus. *Judic. 13.*

Filii Israel congregati ut pugnarent contra Benjamin, consuluerunt Dominum, quibus ait: Quod Judas esset dux exercitus. Licet autem bis fuerint debellati, tamen dixit eis Dominus, quod pugnarent. *Judic. 20.*

Vocavit Dominus Samuel quater, tandem ait: Loquere Domine, quia audit servus tuus, juxta consilium quod dederat ei Heli sacerdos. Sequitur, addidit Dominus ut appareret in Sylo. *2. Reg. 3.*

Quando David debet committere prælium, frequenter consulebat Dominum, qui semper legitur ei respondisse, ut patet in multis locis. *2. Reg. 2.*

Apparuit Dominus Salomoni dicens: Postula quod vis. *3. Reg. 3.*

Cum perfecisset Salomon ædificium domus Domini, & domus regis, apparuit ei Dominus,

nus, dixitque ad eum: Audivi orationem tuam. *3. Reg. 9.*

Eidem locutus est, increpans eum dure propter scelera ab eo commissa. *3. Reg. 11.*

Heliæ fugienti a facie Jezabel, apparuit angelus Domini, qui ei panem & aquam ostendit. Dominus quoque in sibilo auræ tenuis. *3. Reg. 19.*

Elisæo ab exercitu Syriorum circumdato, apparuerunt multi angeli, defendentes eum, quos & puer ejus vidit, ad similitudinem equorum & curruum igneorum. *4. Reg. 6.*

Longo tempore duravit apparitio Raphaelis Angeli, quem Dominus misit ad curandam Sam. *Tob. 9.*

Multas mirabiles visiones diversi prophetæ viderunt. Esaia: 6. Hierem. 1. De virga vigilante, & de olla succensa. Item Hierem. 24. De duobus Calathis sicibus plenis. Præcipue vero Ezechiel, Daniel, Amos, Zacharias pleni sunt imaginariis visionibus, quas exprimerem longum esset.

Volente Heliodoro spoliare templum, & deposita asportare, apparuit quidam equus terribilem habens scessorum. *2. Mach. 3.*

Cum vehemens pugna esset inter Timotheum & Judam Machabæum, apparuerunt quinque viri in equis, frenis aureis decorati, ducatum Judæis præstantes, e quibus duo Machabæum medium habentes armis suis circumseptum, incolumen servabant. *2. Mach. 10.*

Euntes Judææ ad prælium contra exercitum magnum Lyliæ, Machabæo duce, apparuit præcedens eques in veste candida, armis aureis, hastam vibrans. *Ibidem.*

Angelus Domini legitur ter apparuisse Joseph. Primo: Cum esset adhuc dominus in matris utero. Secundo: Cum natus ex utero. Tertio: Cum esset in Ægypto. *Matth. 1, 2.*

Super Dominum baptizatum Spiritus sanctus in columbæ specie visus est, paterna vox audita est. Hic est filius meus dilectus. *Matth. 3. Luc. 4.*

Item in transfiguratione, apparuerunt Moses & Helias cum Domino loquentes, & vox de cælo facta est. *Matth. 17. Luc. 9.*

Resurgente Domino Jesu Christo, multa corpora sanctorum qui dormierunt, resurrexerunt, & exeuntes de monumentis, venerunt ad sanctam civitatem, apparueruntque multis. *Matth. 27.*

Surgens Jesus mane prima sabbati, apparuit primo Mariæ Magdalænæ. *Marc. ult.*

Post hoc discipulis duobus, euntibus in via. Novissime, recumbentibus undecim discipulis apparuit, & exprobravit eis incredulitatem eorum. *Luc. 24.*

Post passionem suam Dominus Jesus præbuit seipsum vivum, in multis argumentis, per quadraginta dies apprensus eis, & loquens de regno Dei. Sequitur in eodem capite, Cumque intuerentur in cælum, ecce duo viri assiterunt juxta illos. *Act. 1.*

Cum

Cum complerentur dies Pentecostes, erant omnes discipuli pariter in eodem loco. Et apparuerunt eis dispersitæ linguæ, tanquam ignis. *Act. 2.*

Stephanus plenus Spiritu sancto, intendens in cælum, vidit gloriam Dei & ait: Ecce video cælos apertos, & filium hominis stantem a dextris Dei. *Act. 7.*

Angelus Domini assistit, & resulcit lumen in habitaculo carceris, in quo erat dormiens Petrus, vinculus catenis duabus: percussioque latere Petri excitavit eum, dicens: Surge velociter. *Act. 12.*

Cum appropinquaret Saulus Damasco, ut caperet Christianos, subito circumfulsit eum lux de cælo, & audivit Dominum Jesum Nazarenum dicentem sibi: Saule quid me persequeris? & consequenter apparuit Ananiz. *Act. 9.*

Cornelius Centurio vir religiosus & timens Deum, vidit manifeste, quasi hora diei nona, angelum Domini dicentem sibi: Corneli, mitte viros in Joppen, & accersè Simonem Petrum, hic dicet tibi, quid te oporteat facere. *Act. 10.*

Orante Petro & esuriente, cecidit super eum mentis excessus; & vidit cælum apertum, ac descendens ad se vas quoddam velut linteum magnum quatuor initiis alligatum summitti e cælo in terram, in quo erant omnia quadrupedia terræ, bestiæque & reptilia, & volatilia cæli. *Ibidem.*

Cum Paulus & Syllas transissent Mysiam, descenderunt Trojadem, visio per noctem Paulo

C 2

ostea-

offensa est. Vir Macedo quidam erat flans & deprecans eum, dicens: Transiens in Macedoniam, adjuva nos. Dixit Dominus nocte per visionem Paulo: Noli timere, loquere, ne taceas. *Act. 16.*

Quadam nocte Dominus assistens Paulo ait illi: Constant esto Paule, sicut testificatus es de me in Hierusalem, sic & Romæ te oportet testificari. *Act. 18.*

Consolari volens Paulus socios suos, tempore tempestatis, suavitatis eis bono animo esse, dicens: Assistit mihi angelus hac nocte dicens: Ne timeas Paule, Cæsari te oportet assistere. Et ecce donavit tibi Deus omnes qui navigant tecum. *Act. 23.*

Beatus Joannes Apostolus & Evangelista exilio relegatus, in medio septem candelabrorum, & mirabilibus revelationibus, totus liber plenus est. *Act. 27.*

Astutia & Calliditas mala.

Primum magistrum calliditatis & mendacii, seu astutiæ, patet fuisse diabolus in serpente. Qui cum callidior esset cunctis animalibus, primam mulierem seduxit. Non enim voluit virum aggredi primum, quem sciebat majori discretione dotatum. *Gen. 3.*

Multoties voluit seducere Jacob nepotem suum, modo in uxore, modo in mercede, Laban scilicet fecer ejus. Sed Dominus in fraude circumvenientium illi assuit. *Gen. 30.*

Cum

Cum Laban scrutaretur suppellectilem Jacob & veniret ad tentorium Rachel, illa sollicitudinem querentis astute delusit. *Gen. 31.*

Sævientes ob stuprum sororis suæ Dynæ filii Jacob, callide suaserunt: Sichem & civitatis populum circumcidi. Quo facto irruerunt in eos, & facilliter occiderunt. *Gen. 34.*

Filii Jacob voluerunt decipere patrem, quando tunicam Joseph tinxerunt sanguine hædi, mittentes qui dicerent ei: Hanc invenimus, vide utrum tunica filii tui sit, an non? *Gen. 37.*

Diversas excogitavit astutias Pharaon rex Ægypti ad hoc, ut filios Israel totaliter extirparet. Ad hoc etiam, ut eos in Ægypto interimeret, & nullatenus recedere pateretur. *Exod. 1, 5.*

Malefici Pharaonis quantum ad duo signa, prima fecerunt per incantationes, sicut fecerat Moyses. *Exod. 6.*

Malitiose locuti sunt Chore, & complices ejus, quando steterunt contra Moysen & Aaron, dicentes: Sufficiat vobis, quia omnis multitudo sanctorum est, & in ipsis est Dominus. Quid elevamini super populum Domini? *Num. 16.*

Videns Balaac rex Moabitum, quod fortitudine filios Israel vincere non poterat, voluit eos maledictione Balaam superare. *Num. 20.*

Gabonitæ audientes, quæ fecerat Josue Hiericho & Hai, callide cogitaverunt, quomodo

do possit ita facere, quod non totaliter delectetur. *Josue 9.*

Caverant Philistini, ne faber ferrarius inveniretur in omni terra Israel, ne forte Hebræi facerent gladium, aut lanceam. *1. Reg. 13.*

Saul invidens prosperitati David, dixit de filia sua Michol, quam David habere volebat: Dabo eam illi, ut fiat ei in scandalum, & sit super eum manus Philistinorum: Dixit ergo ad David: In duabus rebus gener meus eris hodie. *1. Reg. 18.*

Per magnam astutiam voluit David celare iniquitatem suam, quando misit pro Uria, ut dormiret cum uxore sua. *2. Reg. 11.*

Nefandam calliditatem docuit Amnon filium David Jonadab filius Semna, quando dixit ei, ut languorem simularet, & sic Thamar sororem Absalon, de qua tentabatur, solus habere posset. *2. Reg. 13.*

Cum vellet Absalon vindicare injuriam sororis suæ, quam oppresserat Amnon frater ejus, fecit prægrande convivium, & fratrem suum invitavit, & dum comederet, ibi eum occidi fecit. *Eodem.*

Ambiens Absalon regnum patris, cepit malitiose adulari, & facta patris sui vituperans seipsum bene judicaturum jactavit. *2. Reg. 15.*

Dixit Hieroboam in corde suo: Nunc revertetur regnum ad domum David, si ascenderit populus iste, ut faciat sacrificium in domo Domini in Hierusalem, & excogitato consilio, fecit duos vitulos aureos. *3. Reg. 12.*

Achab

Achab rex Israel dixit quædam generalia verba nunciis Benedab regis Syriæ, suos & sua liberaliter offerendo. Ex quibus ille astute voluit eum gravare nimis ad specialia descendendo. *3. Reg. 20.*

Sedecias filius Chanaam propheta Baal, fecit sibi cornua fieri ferrea, quasi esset propheta verus, dicens regi Achab. Hæc dicit Dominus, his ventilabis Syriam donec deleas eam. Tandem sefellit eum, & fecit eum ire ad bellum. *3. Reg. 22.*

Currens Giezi post Naaman, coloravit petitionem suam, quando dixit: Dominus meus misit me ad te, dicens: Modo venerunt ad me duo adolescentes, da eis talentum argenti & vestes mutatorias duplices &c. *4. Reg. 5.*

Scelerata Jezabel crudeli astutia usa est ad hoc, ut vineam Naboth acquireret viro suo. *3. Reg. 21.*

Athalia mater Ochoziæ regis Juda, videns mortuum filium, interfecit omne semen regium, & sic regnavit super terram sex annis. *4. Reg. 11.*

Loquebatur alta voce Rapaces nunciis Sennacherib regis Assyriorum, ut audiret eum populus, & timeret super murum. *4. Reg. 18.*

Dum Abia rex Juda exercitum suum confortaret, & adversarios increparet, Hieroboam rex Israel retro moliebatur insidias. Cumque ex adverso hostium staret, ignorantem Judam suo ambibat exercitu. *2. Paral. 13.*

Varias excogitaverunt astutias vicini filiorum Israel, qui redierant de captivitate Babylonis.

C 4.

nis

nis, ad hoc, ut impedirentur in ædificatione templi, & murorum civitatis Hierusalem. *1. Esd. 3. & 4. 2. Esd. 4, 5.*

Superbissimus Aman, videns, quod Machabeus ipsum adorare volebat, occasione ejus suavitati regi per mendacia, ut totus Judæorum populus deleteretur. *Ester. 3.*

Quia Sathan non poterat coram Deo virtutes sancti Job omnino negare, voluit intentionem ejus callide depravare, dicens: Nunquid frustra Job timet Deum? Nota etiam ibi: Quomodo una die diabolus totum ei abstulit & simul nuncios venire fecit, ut multiplici dolore per impatientiam frangeretur. *Job. 1.*

Principes & Satrapæ regni Persarum procurarunt, ut Darius statueret decretum, contra quod Danielem cogitaverunt omnino debere facere, ut hac arte ipsum possent a rege avertere. *Dan. 6.*

Duo senes presbyteri detestandam adinvernerunt nequitiam, ut possent Susannam decipere, & postea se de ea crudeliter vindicare. *Dan. 13.*

Plenus malignitate Alcimus accessit ad Demetrium regem, & accusavit Judam Machabeum in multis. Deinde ut narratur, obtulit regi coronam auream, & alia quædam dona, & ipsa quidem die sluit. Et postea tantum fecit, & dixit, quod rex summum sacerdotem eum constituit. *1. Mach. 7. 2. Mach. 4.*

Jafon militi Menelaum portantem pecuniam Antiocho regi: at ille Menelaus commendatus regi

regi in semetipsam retorfit summum Sacerdotium, supponens Jafoni talenta argenti trecenta. *2. Mach. 4.*

Herodes clam vocatis Magis diligenter ab eis didicit tempus stellæ, quæ apparuit eis, & mittens eos in Bethlehem, dixit: Ite, & interrogate diligenter de puero. Hoc vero qua intentione diceret, apparuit in occisione puerorum. *Matth. 2.*

Pharisæi volentes capere Dominum in sermone, miserunt ad eum discipulos suos cum Herodianis, dicentes: Magister, scimus, quia verax es, licet censum dare Cæsari, an non? *Matth. 22.*

Varios circuitus fecerunt Pharisæi, ut facerent confiteri cæcum illuminatum, quod non esset illuminatus a Christo. *Joan. 9.*

Principes Judæorum custodibus sepulchri dederunt pecuniam copiosam, ut dicerent, Jesum de nocte furto sublatum esse. *Matth. 28.*

Ananias, conscia Saphira uxore sua, fraudavit de pretio agri venditi. *Act. 5.*

Samaritani attendebant ad Simonem magum, eo quod magicis artibus suis multo tempore demerasset eos. *Act. 8.*

Videntes Judæi quod verbum Domini disseminabatur per Paulum & Barnabam, concitaverunt religiosas mulieres & honestas & primas civitatis Antiochenæ, & excitaverunt persecutionem in illos, & ejecerunt eos de finibus suis. *Act. 13.*

Cum Paulus & Barnabas essent in civitate Lystris, & tantam habent gratiam ibi, quod homines ipsis tanquam Diis sacrificare volebant, supervenerunt quidam Judæi, qui taliter persuaserunt turbis, quod Paulus fuit ibi lapidatus, & extra civitatem tractus putabatur esse mortuus. *Act. 14.*

Quæstuarii quidam cum puella spiritum phytionem habente, volentes conquiri de Paulo, non dixerunt, quod per eum amiserunt quæstum suum, sed mentiendo dixerunt: Hi homines conturbant civitatem nostram, annunciant instituta, quæ nobis non licet suscipere, cum simus Romani. *Act. 16.*

Judæi malitiose cogitaverunt petere a Tribuno, ut Paulum produceret in medium, quasi aliquid certum inquisituri essent ab illo. Insidiabantur autem ei multi, qui volebant statim interficere eum, & ad hoc etiam obligaverunt se per totum. *Act. 23.*

Avaritia.

Multa potest notari philargia in hoc, quod Cain, cum prosperari vidit fratris bona, eundem fratrem suum occidit. *Gen. 4.*

Cain primus legitur ædificasse civitatem, sed non Abel, quia sancti non habent hic maentem civitatem, sed futuram inquirunt, ut testatur Apostolus *Heb. 13. Ibidem.*

Propter multam substantiam, quam Abraham & Loth habebat, non potuerunt pariter ha-

habitare. Et ceperunt pastores eorum ad invicem litigare. *Gen. 13.*

Abundantia bonorum temporalium frequenter est occasio gravium peccatorum, sicut patet de Sodomitis peccatoribus pessimis. *Gen. 19.*

Postquam creverat Isaac, & locupletatus fuerat, pastores sui & vicinorum suorum, jurari ceperunt. *Gen. 26.*

Odium avaritiæ, plus quam cæterorum vitiorum, debent habere iudices & prælati. Ideo signanter dicit Jethro de iudicibus, qui oderunt avaritiam. *Exod. 8.*

Pauci sunt hodie Clerici, qui faciunt oblationes superfluas prohiberi, sicut fecerunt illi qui operibus tabernaculi præsidebant. *Exod. 36.*

Nuncii Balaac perrexerunt ad Balaam, habentes donationes & pretium in manibus, & ita fuit cupiditate corruptus. *Num. 22.*

Tribus Ruben & tribus Manasse dimidia, quia habebant substantiam multam, & peccora, noluerunt transire Jordanem, sed in terra alendis gregibus apta contenti sunt habitare, atque accipere portionem. *Num. 32.*

Cupiditate seductus Achan, de anathemate Hiericho sumpsit, sed pro illo lucro damnum terribile reportavit. *Josue 7.*

Pro pecunia a Philisthæis promissa Dalila Samsonem virum suum eis tradidit. *Judic. 16.*

De filiis Samuel dicitur: Declinaverunt post avaritiam, acceperuntque munera, & perverterunt iudicium. *1. Reg. 8.*

Præcipua causa, vel occasio reprobationis Saul, videtur fuisse cupiditas, quam habuit ad prædam Amalech. Unde dixit ei Samuel: Quare non audisti vocem Domini: sed versus ad prædam es, & fecisti malum in oculis Domini? 1. *Reg.* 15.

Nimis tenax fuit Nabal erga David aliquid petentem dari sibi, propter quod fere totam substantiam & personam amiserat, nisi fuisset Abigail uxor sua. 1. *Reg.* 25.

Semei exivit de Hierusalem contra prohibitionem Salomonis, ad requirendum servos suos, qui aufugerant: & ob hanc causam fecit eum Salomon occidi. 3. *Reg.* 22.

Vinea Naboth, quam concupivit Achab, fuit causa vel occasio, quare duo falsi testes fuerint contra eum producti, & ille iussus est lapidari. 3. *Reg.* 21.

Quia Giezi accepit a Naaman id, quod Elias recusaverat, lepra percussus fuit. 4. *Reg.* 5.

Tempore Neemiæ, erant aliqui ex optimatibus ita usuris oppressi, quod volebant filios suos & filias suas vendere in servos & ancillas. Sed Neemias illos divites graviter & viriliter increpavit. 2. *Esd.* 5.

Obtenta victoria de Arphaxad rege Medorum, Nabuchodonosor rex Assyriorum statim regna alia omnia concupivit. *Judith.* 1.

Dixit Judas Machabæus commilitonibus suis, Non concupiscatis spolia, quia bellum contra nos est, & Gorgias & exercitus ejus in monte prope nos &c. 1. *Mach.* 4.

Pto-

Ptolomæus rex Ægypti vituperavit Alexandrum generum suum propterea, quod concupierat regnum, cum Alexander eum honorifice suscepisset. 1. *Mach.* 11.

Adversus Oniam & civitatem sanctam concitavit Simon de tribu Benjamin Apollonium & regem Antiochum, dicens: Erarium pecuniis innumerabilibus esse plenum. 2. *Mach.* 3.

Menelaus per argentum, quod promisit Antiocho, obtinuit summum sacerdotium. Deum per vasa aurea, de templo furtive ablata, quæ dedit Andronico, fecit Oniam occidi. Tandem accusatus apud regem Ptolomæum corruptum eum per pecuniam, & contra accusatores fecit ferri mortis sententiam. 2. *Mach.* 4.

Idem nequam Menelaus, propter eos qui in populo erant ad avaritiam proni, permanebat in potestate, crescens in malitia, & ad insidias civium. *Eodem.*

Cum quidam Judæi de mandato Machabæi obsiderent duas turres, in quibus erant inimici gentiles, accepta pecunia, quosdam effugere dimiserunt, quos Machabæus tanquam proditores & fratrum venditores interfecit. 2. *Mach.* 10.

Post bellum contra Gorgiam commissum, venit Judas Machabæus cum suis, ut prostratorum corpora sepeliret. Invenere autem sub tunica interfectorum de donariis Idolorum, a quibus lex prohibet Judæis. Ob hanc ergo causam creditum est eos corrumpisse. 2. *Mach.* 12.

Adolescens, qui quæsit a Domino, quomodo posset habere vitam æternam, multas ha-

be-

bebat possessiones. Et ideo abiit tristis, cum audivit consilium perfectionis. *Matth. 19.*

Sacerdotes Judæorum volentes, quod populus frequenter offerret, permittebant, quod ea, quæ offerri poterant, venderentur in templo. Hac etiam de causa dicebatur aurum templi sanctius esse templo & donum, quod erat super altare, majoris esse reverentiæ, quam ipsum altare. *Matth. 21.*

Cupiditas, vel libido lucrandi, videtur fuisse principale motivum, quare Judas tradidit Dominum; hinc ait: Quid vultis mihi dare? *Matth. 26.*

Per pecuniam fuerunt corrupti custodes domini sepulchri, ut mentirentur, Dominum a discipulis suis de nocte furtive fuisse sublatum. *Matth. 28.*

Dominus Jesus legislator verus noluit se intromittere, de divisione hereditatis terræ, cum esset super hoc requisitus. *Luc. 12.*

Contra eos, qui bona temporalia congregant, & multo tempore multis delectari putant divitiis, proposuit Dominus similitudinem de divite, cujus ager uberes fructus attulit. *Eodem.*

Contra divites edaces, & vestibus pretiosis & delicatis utentes, qui ad relevandam indigentiam proximi sunt tenaces & parci, ponit Dominus exemplum de divite epulone. Et nota, quod non parabola, sed historia fuisse videtur. Item nota: Si ita premitur ille, qui non dedit propria, quid fiet de illis, qui rapiunt aliena? *Luc. 16.*

Ex-

Excusaverunt se, ne irent ad magnam cœnam, ad quam vocati erant, emptores boum & villarum, scilicet mobilium & immobilium possessionum. Quia sæpe per talia homines a cœlesti gloria retrahuntur. *Luc. 14.*

Pharisæi, qui erant avari, audientes monitiones Domini, quod deberent facere amicos de Mammona iniqua, deridebant ipsum. *Luc. 16.*

Nimis terribiliter fuit punita avaritia Ananiæ & Saphiræ, qui de pretio agri venditi partem retinuerunt. *Act. 5.*

Quidam quæstuarii, habentes unam puellam Pythonissam, a qua Paulus ejecit dæmonium, videntes quod amiserant quæstum suum, apprehenderunt Paulum & Silam socium ejus, & duxerunt eos ad Principes civitatis, accusantes eos, quod civitatem turbarent, & mores illicitos nunciarent. Magistratus autem scissis illorum tunicis, fecerunt eos cædi, & in carcerem mitti, & cum diligentia custodiri. *Act. 16.*

Paulo apud Ephesum existente, & multa miracula ibi faciente, Demetrius quidam argentarius, faciens ædes argentæ Dianæ, præstabat artificibus non modicum quæstum. Quos convocans dixit, quod Paulus suadebat & avertebat populum a cultu Deorum, dicens: Quoniam non sunt Dii, qui manibus fiunt, sed dæmonia. Et ita turbavit civitatem, quod impleta est confusione, & impetum fecerunt uno animo in theatrum, raptò Gaio & Aristarcho comitibus Pauli. *Act. 19.*

Cum

Cum esset Paulus apud Felicem præsidem, vinculus a Judæis, tanquam homo seditiosus & pestifer accusatus, sperabat Felix, quod pecunia ei daretur a Paulo. Propter quod frequenter accersens eum Felix, loquebatur cum eo. Et quia non ita fuit factum, ipse iudex non absolvit eum, sed reliquit cum Festo successori suo vincitum. *Act. 24.*

B.

Bacchanalia.

Omnis caro corruperat viam suam. Propter quod iratus Dominus misit diluvium in terram. *Gen. 6, 12.*

Tenebræ, quæ per tres dies durarunt, imago tenebrarum & cæcitatatis, qua homines laborant tribus diebus antecinerilibus. *Exod. 10, 22.*

Sedit populus circa vitulum aureum manducare & bibere, & surrexerunt ludere, magna voce clamantes, ita ut Josue putaret, esse ululatum pugnae. Propterea 23000. de populo delata. *Exod. 32, 6. & 28.*

Adhuc eorum erant in dentibus eorum, & ecce furor Domini concitatus in populum percussit eum plaga magna. *Num. 11, 33.*

Filii Benjamin rapuerunt 400. virgines, quæ exierunt de Silo ad ducendos choros. *Judic. 21, 21.*

Prin-

Principes Philistinorum, dum læti epularentur, cum cætera multitudine oppressi sunt ruina domus, cujus columnas Samson concusserat. *Jud. 16, 23. Et.*

Appollonius ab Antiocho missus venit Jerusalem cum exercitu ac pacem simulavit, sed omnes, qui ad spectaculum processerant, trucidavit. *2. Mach. 5, 25.*

Bella & Victoria.

Abraham cum paucis sociis suis debellavit quatuor reges, qui tamen ita potentes erant, quod ipsi terras multas vastabant, & tandem quinque reges de Pentapoli vicerunt, & illos de Sodoma & Gomorra spoliaverunt. Ipse vero Abraham spolia recuperavit, & Loth nepotem suum liberavit. *Gen. 14.*

Notandum, quod in bello iusto, non tenetur homo inimicis suis pugnam prædicere, vel eos præmonere. Imo licet etiam eis insidias tendere. Sicut patet in Abraham. Et Josue octavo & decimo. Idem patet de Gedeone.

Contra Amalech, filios Israel impedire intentem, misit Moyses Josue ad pugnandum. Ipse vero in propria persona non ivit, sed in oratione permanit, & plus fecit orando, quam ille manibus feriendo. *Exod. 17.*

Filii Israel moti, valde animose aggressi sunt bellum, prohibente Moysæ, contra Amalecitas & Chanaanos. Isti autem percutientes & concidentes.

Hanapi Exempla.

D

ciden-